

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Lina Smed
08-563 085 36
lina.smed@uka.se

Datum
2016-02-25

Reg.nr
31-535-15

Kungl. Konsthögskolan
Styrelsen
Box 163 15
103 26 Stockholm

Begäran om yttrande

Bakgrund

Till Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har det kommit in en anmälan om Kungl. Konsthögskolans (KKH) verksamhet. Anmälan är undertecknad av ”stora delar av KKH:s personal”. Av anmälan framgår inte vilka personer som gjort anmälan och det är därmed en anonym anmälan. UKÄ utreder normalt inte anonyma anmälningar, men kan utreda sådan anmälningar om det gäller frågor som är av större vikt utifrån ett tillsynsperspektiv. Med anledning av det som anges i anmälan beslutar UKÄ att utreda ärendet vidare i vissa delar.

Universitetskanslersämbetets tillsyn

UKÄ:s uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Syftet med tillsynen är att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten.

I anmälan lyfts bl.a. frågor som gäller hanteringen av ekonomin och arbetsmiljön vid KKH. UKÄ noterar, vad gäller de ekonomiska frågorna, att anmälan även skickats till Riksrevisionen. Vad gäller arbetsmiljön konstaterar UKÄ att dessa frågor faller inom den tillsyn som utövas av Arbetsmiljöverket. UKÄ uttalar sig inte i frågor som en annan myndighet har till uppgift att pröva och därmed utreder UKÄ inte dessa frågor.

Frågor till styrelsen

UKÄ brukar normalt ställa remisser i tillsynsärenden till rektor vid lärosätet. I detta ärende aktualiseras frågor kring rektors agerande. Med hänsyn till det och då styrelsen enligt 2 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) svarar för att högskolan fullgör sina uppgifter ber UKÄ att styrelsen vid KKH yttrar sig i följande frågor.

1. Under rubriken Rättsosäkerhet i bilaga 3 till anmälan hävdas att rektor straffar studenter som uttalar sig kritiskt. Det fall som återges avser ett stipendium. Rektor ska inte ha godtagit ett förslag från den grupp inom högskolan som föreslår stipendiater. Enligt anmälan berodde det på att studenten riktat kritik mot rektor både internt och i media våren 2015. Av till anmälan bifogade handlingar (bilagorna 8 d och 8 f) framgår att det den 21 maj 2015 togs fram ett förslag till rektorsbeslut att Veronika Borg skulle tilldelas Grundströms stipendium, men att rektors beslut den 1 juni 2015 innebar att en annan student tilldelades stipendiet.

Av minnesanteckningar från ett möte den 20 maj 2015 (bilaga 8 b till anmälan) framgår att en bedömningsgrupp bestående av fyra personer enats om att rekommendera Veronika Borg till Grundströms stipendium, dock under förutsättning av godkännande från en person som inte kunde närvara vid mötet. I ett tillägg till anteckningarna den 22 maj 2015 anges att personen godkänt rekommendationen. Denna information anges även på det utkast till rektorsbeslut daterat den 21 maj 2015 som nämns ovan. Av rektors beslut den 1 juni 2015 framgår att beslutet fattats efter förslag från en annan bedömningsgrupp än den som lämnat förslaget att Veronika Borg skulle få stipendiet. Den bedömningsgruppen har enligt beslutet gjort urvalet bland ”sina aktuellt inskrivna studenter som ansökt”. Denna förutsättning angavs inte i förslaget från den första bedömningsgruppen.

UKÄ anmodar styrelsen att utreda och kommentera påståendet i anmälan att rektors ställningstagande i ärendet påverkats av osakliga omständigheter.

Redogör för interna regler och/eller praxis som styr handläggningen av stipendier och kommentera om dessa har följts i ärendet. Kommentera varför en ny bedömningsgrupp tillsattes inför beslutet den 1 juni 2015 och varför den kom att till stor del bestå av andra personer än den första bedömningsgruppen. Kommentera också varför förutsättningarna för urvalet ändrades mellan den första bedömningsgruppens förslag och den andra bedömningsgruppens förslag.

Var vänlig bifoga de dokument som kan behövas för bedömningen utöver de som bifogats anmälan.

2. I anmälan framförs synpunkter på användningen av engelska inom högskolan. UKÄ har noterat att webbadressen www.kkh.se leder till en engelskspråkig webbplats med möjlighet att via en länk komma till en svenskspråkig version av webbplatsen. I 4 § språklagen (2009:600) anges att svenska är huvudspråk i Sverige och i 6 § samma lag anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. UKÄ vill därför ha styrelsens kommentar till om det är förenligt med språklagen att högskolans webbadress leder till en engelskspråkig webbplats och inte direkt till den svenskspråkiga versionen.
3. I anmälan anges att kursen Konst & Arkitektur lagts ned med kort varsel, att beslutet var oförankrat i verksamheten och att studenterna nekades ett möte med rektor angående händelsen och deras framtida undervisning.

I 2 kap 7 § högskolelagen anges att studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. I 2 kap. 14 § högskoleförordningen (1993:100) anges bl.a. följande. Om beslut ska fattas eller

beredning ska genomföras av en enda person, ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen. Om beslut ska fattas av en grupp av personer enligt 2 kap. 6 § andra stycket högskolelagen, har studenterna rätt att vara representerade med minst tre ledamöter.

Redogör för hur dessa regler om studentinflytande har tillämpats när den aktuella kursen lades ned. Var vänlig bifoga de dokument som utgör underlag för redogörelsen.

Redogör också för konsekvenserna av nedläggningen av kursen för studenterna. Har studenter som påbörjat kursen kunnat slutföra den?

4. I anmälan anges bl.a. följande. Fyllnadsval av ny professorsrepresentant till styrelsen skedde i augusti 2015 på odemokratisk grund. Ledningen tillsammans med ett fåtal dominerande professorer föreslog en kandidat och motarbetade ett demokratiskt förfarande med valberedning och val enligt praxis. Framtagandet av kandidaten skedde snabbt och informellt under semestertider via mailkommunikation enbart inom professorskåren. Enligt praxis ska val föregås av valberedningens arbete och demokratisk omröstning inom hela lärarkåren.

Enligt 2 kap. 4 § högskolelagen har lärare och studenter vid högskolan rätt att vara representerade i styrelsen. Bestämmelser om vem som utser sådana representanter finns i förordning. I 2 kap. 7a § högskoleförordningen anges att lärarnas representanter ska utses genom val inom högskolan. Högskolan får meddela närmare föreskrifter om valförfarandet.

Var vänlig bifoga högskolans föreskrifter om valförfarandet. Redogör för hur representanten till styrelsen har utsetts och kommentera hur högskoleförordningens och högskolans regler om val har följts.

5. I anmälan hävdas följande. Peter Osborne och Catherine Malabou, som är rektors vänner, har anställts av rektor själv som professorer för en sjuårsperiod utan att de har bedömts av någon intern lärarförslagsnämnd eller externa sakkunniga.

Vilken anställningsform har dessa två personer på KKH? Vänligen bifoga anställningsbesluten och anställningsavtalen.

Redogör för hur anställningsprocessen har gått till för dem och kommentera hur reglerna om tidsbegränsade anställningar i 4 kap. högskoleförordningen tillämpats.

Kommentera särskilt om anställningarna har utlysts i enlighet med vad som anges i 6 § anställningsförordningen (1994:373) och om det gjorts en

sakkunnigbedömning enligt 4 kap. 6 § högskoleförordningen eller om en sakkunnigbedömning har gjorts enligt högskolans anställningsordning. Om någon utlysning inte har gjorts eller sakkunnigbedömning inte genomförts, redogör för skälen till det.

Mot bakgrund av vad som hävdas i anmälan: kommentera anställningsprocessen utifrån reglerna om jäv i 11 och 12 §§ i förvaltningslagen (1986:223).

Bifoga ledigkungörelser och sakkunnigutlåtanden för de aktuella anställningarna av Peter Osborne och Catherine Malabou samt KKH:s anställningsordning.

6. I anmälan hävdas följande. Rektor har tillsatt en profileringschef med projektanställning. Profileringschefen är vän med rektor och hennes man. Det besked som gavs var att en utlysning av tjänsten skulle göras internt för att inte få in andra ansökningar än den från honom, men facket centralt har krävt att utlysning måste göras externt.

Har anställningen som profileringschef utlysts i enlighet med vad som anges i 6 § anställningsförordningen? Om inte, ange skälet till det.

Mot bakgrund av vad som hävdas i anmälan: kommentera anställningsprocessen utifrån reglerna om jäv i 11 och 12 §§ i förvaltningslagen.

Bifoga ledigkungörelse, anställningsavtal och anställningsbeslut för anställningen som profileringschef.

Kungl. Konsthögskolans styrelses yttrande bör ha kommit in till UKÄ **senast den 18 maj 2016**.

På Universitetskanslersämbetets vägnar,

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Lina Smed
Verksjurist

Bifogade handlingar:
Anmälan med bilagor